

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Ni Nord de Duminecă
pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Număr de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Petruzești 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ția.
Mărunte publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fl.
Manuscrisuri nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 507.

Iarăși „bursa Șaguna“.

Articolul »Bursa Șaguna« din Nr. 55 al acestui ziar a provocat o discuție foarte vie în întreaga presă din Ardeal. »Luceafărul« a votat cu propunerea formulată în acel articol, — în vreme ce alte ziare și reviste s'au ocupat aproape exclusiv cu o parte neesențială a lui, deplasând problema de care era vorba. Tăcerea ce s'a arătat în majoritatea acestor articole față de însăși propunerea pe care o preconiza articolul, e o dovadă că această propunere era întemeiată. Discuția ce s'a încins în jurul chestiunii dacă seminariile noastre și profesorii secundară sânt sau nu la un nivel care să ne mulțamească — putea fi ceva mai demnă și mai lipsită de patimă, mai ales că în arti olul din chestiune despre toate acestea s'a vorbit numai în mod incidental și fără ca să fi exclus și anumite părți bune ale acestora. Scriitorul acelu articol cunoaște prea bine școala noastră secundară încât să afirme că nu-i nimic bun în-înșina și afirmând ce a afirmat n'a avut nici decum intenția de a învinovăți, ci numai pe aceea de a constata. Că unii profesori dela Sibiu, Blaj sau Arad socotesc aceste constatări ca exagerate, aceasta nu e nici de cum o probă, că în alte locuri, decât aceste trei centre culturale românești, ele n'ar fi o copie de pe natură. Ba chiar faptul că profesorii celorlalte școli n'au desaprobat articolul, e o dovadă că în acesta nu se cuprindeau exagerări. Fie siguri aceia cari s'au ridicat în contra constatărilor noastre, că nu în con-

tra lucrurilor bune de prin seminariile și din sânul profesoriei noastre s'a ridicat acel articol, ci în contra multelor lucruri cari au nevoie imperativă de o îndreptare.

Și nu cu gândul de a face rău și de a discreditat, ci cu acela de a aduce o îmbunătățire focarelor și factorilor culturii noastre s'a propus schimbarea statutelor »bursei Șaguna«. Nu era nici decum vorba că ar fi o greșală dacă s'ar trimite teologi la studii superioare, ci că actualmente avem o mai mare nevoie de profesori buni cu o cultură națională și apuseană mai temeinică. În aceste culmina articolul, și trebuie o adevărată reavoință pentru ca el să fie interpretat altcum. Cum că profesorii noștri în majoritatea lor absolută nu dispun de o cultură națională și apuseană temeinică, despre asta nu mai încapă nici o îndoială. Dar nici nu e de mirare. De unde să aibă profesorii noștri această cultură? Dela Moldovan Gergey, Ciocan sau Șeghescu și Alexici? Și de unde să aibă o cultură apuseană temeinică? Înainte vreme aveau la Cluj pe Silași și la Pesta pe Roman, și profesorii le era iertat să studieze în Austria și în Germania.

Du'au dus profesori de ai noștri la studii în țară? Inchipuți-vă ce ar fi profesorii sași dacă ei ar studia numai în Cluj și în Pesta? Ar fi ei ce sânt de fapt astăzi? Ei bine, cum pot fi ai noștri altcum, ai noștri cari n'au contact direct nici cu România, nici cu Apusul? Că, cu toate acestea, sânt și profesori cu o cultură națională frumoasă, cine ar trage-o la îndo-

ială? Chestiunea e însă că o foarte însemnată parte a profesorilor nu dispun de ea, și aceasta-i o pagubă enormă. Căci ce poate face o școală unde un profesor e bun, iar doi sânt slabi, ca limbă și ca spirit național și ca cultură științifică modernă? E evident că un progres sănătos nu se poate realiza în condiții de acestea.

Și-apoi nu era vorba doar în prima linie de Sibiu, de Blaj și de Brașov, unde lucrurile stau ori și cum mai bine. Citiți vă rog în ultimul număr al Luceafărului răspunsurile directorilor în chestia congresului profesorilor, și veți da și peste lucruri cari vă vor pune pe gânduri. Veți vedea că dela Gherla nici nu s'a primit nici un răspuns, că la Oradea Mare de asemeni sânt lucruri destul de puțin corespunzătoare și că nici în alte locuri nu-i tot aur ce lucește.

Hotărît, alătura de unele trecturi bune, sânt încă și destule slabe, și această constatare e în acelaș timp un îndemn pentru oricine de a lucra la îniăturarea răului, fie chiar cu risicul de a supăra susceptibila ambiție a uiiva. De sigur că nu e bine să fim »nedrepti față cu noi înșine«, cum zice d. Brote, dar cred că e cu mult mai condamnable a fi cu prea mare indulgență față de noi înșine, căci din o indulgență de asta mălăiață nu răsare nici când o înaintare.

Și mai puțin admisibilă e atitudinea dlui Slavici, care vrea să scuze toate păcatele noastre, cu afirmarea că profesoria noastră, condusă de un spirit serios german (ce bine ar fi dacă d. Slavici ar avea dreptate!)

Scrisoare.

Miss May.

Mai întreb de atâtea ori, de ce alerg pribeag prin lume și știi așa de bine durerile trecute cu viața îngropată deodată cu toate nădejile ei. Mi-e și greu să reviez trecutul și la ce-și mai face-o, poate e mai bine așa. Am rătăcit mult și m'am ispășit din greu; am încercat să fug de lume, să mă ascund, să nu mai știu de nimic și nimeni să mă știe. Și acum chiar tu vii să trezești icoanele atât de triste a vieții mele moarte, desigur și tu faci parte din aceia cari le place să scurme printre lucruri străine, să afle tot, să știe numai din stupida curiozitate ce-i mână fără sfârșit, nimic mai mult. Nici un zimbet de compătimire, de părere de rău cel puțin. De altcum sânt obișnuit cu cinismul vostru, nu mă mai surprinde, cum nu mă mai miră dureri noi dar de mult încercate.

Nici nu știu ce ți-ai putea spune și nici ce vrei să știi. Îți aduci aminte cum ne-am despărțit, fără să ne spunem o vorbă fără să ne stringem mâna. Tu ai rămas, eu am plecat nebun după o clipă de liniște, după ce încercasem atâtea răutăți ale lumii, deși știi bine că n'am fost un rău, ci mai mult un nenorocit, pe care nu l-a înțeles nime și pentru lucruri de nimic am suferit așa de mult.

Eram prea naiv pe-atunci și nu știam că de multe ori societatea și chiar lumea poate avea capete descreerate ca conducători. Îți aduci aminte, de cel cu chelia lucioasă și cu șirul de dinți ca de mărgean, cum sta ca un grăsun la catedră și ne răsucea în fel și chip, doar ne-a

putea smulge ceva, ca pe urmă să ne joace cum i-a plăce. Ce tip stupid, par'că-l văd și azi!

Dar să nu mai vorbim despre asta, nici acum nici altădată, acestea sânt lucruri triste și trezesc aduceri aminte tot atât de chinuitoare.

Mi-se făcuse dela o vreme silă de tot ce mă încunjura, dar mai ales de mine.

Apoi mă stinghereai și tu cu vecinicele tale cicăleli și întrebări. M'am hotărît să plec; mă ademenea o călătorie lungă și fără popas, singura mea paimă, pentru care nu știu ce ași fi în stare să fac. Ei bine, m'am dus întâi spre soare răsare, dar n'am găsit ce căutam, și numai odată m'a găsit o scrisoare a ta. Era așa de scurtă, chiar bațjocoritoare: »Ce scop au pribegile tale, n'ai putea să-mi spui și mie?«.

Ți-am răspuns tot așa de cinic ca și scrisoarea ta: »Mă întreb din curiozitate sau vrei să mi ceri socoteală?« Tu n'ai mai scris nimic, se vede că te-am supărat. Acum ne-am regăsit iar, aceleași întrebări. Dar nici nu știu ce ai vrea să ți spun și poate nici nu ași putea să ți spun nimic din ce aștepti tu.

Am stat de atunci la țară, chiar începuse primăvara și câmpul era așa de frumos și atâtea mireme și șoapte pluteau în văzduhuri. Aici credeam să fi găsit și eu liniștea care-o doream de-atâtea vreme. Petreceam ziua închis în casă cu cartea în mână, sau prin umbra grădinii. După-miezile răăceam pe câmp, priveam cum stau români curmați de mijoc peste sapă și-n alte părți surate cu straie înfiorite la plivitul grăului. Seara răzimat de ghizdeleie fântânil din uliță priveam luna încunjura de nouri fumuri și ascultam cum se potolește satul. Opațiile așteptau pela fe-

rești, câte un dangăt de clopot răgușit pornea la răstimpuri dinspre Imaș, aducând cu sine fior de singurătate și umbre pitite pariau în întuneric. Câteodată ispitit de scârțitul umpenel leșam afară, dar nu era nimeni, și-atunci vedeam cum se desprinde din umbra streșinilor statura albă a străjerului și s'apropla de mine. Aceiași față bătută de plo și arsă de soare cu zechea ciuruită și ghioaga la subțioară trăgând cu patimă din luleaua scurtă în cămiș. Privea cu ochii lucind la mine: De unde ai venit d ta, mai stai pela noi, și stam apoi de vorbă până ce se răreau păcelele și stelele se topeau în albastru.

Așa au trecut zilele frumoase ale primăverii, fără patimi și fără dorinți. Porumbiștele legaseră și mi plăcea așa de mult să umblu singur pe ogoare, să urc coasta lazului prin pruniș, unde mă aștepta un dovieac scobit cu care sorbiam apa proaspătă a cismei. Mierlele simțiseră poama cireșilor și sburau cu fiulerături ascuțite în hățisuri. Părăul luneca grăbit pe prundul moale în care roțile carelor lăsaseră urme adânci. În fund se vedea bordeiul pădurarului în bătătura cărufa mijau galite și godăcei năvalnici cari dau busna prin coltoane. Rar tresărea întinderea de câte-un hămăit de câne sau câte-o bu-bufură, care putea fiind pe supt tăcutele boiți de verdeață. Dela hotare pornea cîniec prelung de buciom și pacca inserării cobora pe îndălete din umbra pădurii. Pe costișe resăreau capre cu blane pământii, și rodeau mugurul tinăr și încet se pornea înșiruirea turmei spre sat.

Hogea curile începeau să fumege, prin ferestrele deschise pătrunde miros ademenitor de bucate

nu-și face re-lamă ca francezii, ci lucrează în mod discret, dar conștient. D. Slavici nu ne mai cunoaște! Lucrurile la noi s'au schimbat de când n'a mai fost d-sa pe la noi. Buna școală germană a profesorilor noștri de acum 2—3 decenii s'a prefăcut în superficială dar pretențioasă școală ungurească. D. Slavici ne mai surprinde cu încă o curiozitate: d-sa ne face cap de acuză că am comparat »seminarul, care de fapt nu există, din Oradea mare, cu cel din Iași care de fapt există» și voiește să dovedească prin aceasta cât de puțin cunoaște autorul articolului starea școlii noastre din Ardeal. Chestia devine în adevăr hazlie, căci în Oradea mare, după cum știe orice om de școală orientat, există un seminar pedagogic, despre existența caruia însă d. Slavici n'are nici o cunoștință. Evident că cu astfel de argumente nimeni nu poate răsturna o afirmație întemeiată.

Dar mai rămâne de spus ceva despre seminarii, a căror apărare au luat-o unii din profesorii acestora. În articolul »Bursa Șaguna« s'a afirmat că absolvenții dispun de o cultură științifică destul de șubredă, pe care adesea nu se poate zidi nimic serios decât pe lângă cele mai încordate străduințe. Se înțelege că această afirmație nu exclude posibilitatea existenței anumitor excepții. Și aceste excepții există, dar ele nu fac alta decât întăresc regula generală.

Dar a trage din aceste excepții concluzia că totul e la un nivel superior, cum o fac asta unele ziare și reviste, e o curată copilărie. Îți trebuie într'adevăr o mare doză de naivitate pentru ca să poți scrie ca »Biserica și Școala« (nr. 14) »Că seminariile nu-s așa de slăbuțe, să aduc un exemplu numai (Numai cât un exemplu nu hotărăște mult pentru toate seminariile — N. R.) înainte de asta tânărul absolvent O. Ghibu, trecând cursurile din Sibiu, pleacă în străinătate, și acolo precum și eu, n'a succombat din motivul »pregătirii șubrede« ci obținând în

timp relativ scurt doctoratul, se va întoarce acasă ca un învățat de samă«.

De altcum, trebuie să mărturisim că cei ce au discutat mai pe larg despre seminariile noastre au pus chestiunea greșit. În articolul din Nr. 55 nu se zicea că deși seminariile au menirea de a face știință ele nu o fac, ci se zicea numai că absolvenții de seminarii dispun de o pregătire științifică foarte șubredă, pe care nu se poate zidi decât în cazuri rarissime, ceva temeinic. Rămâne o întrebare deschisă încă, dacă peste tot seminariile, așa cum sânt ele organizate astăzi, sânt chemate sau nu să facă știință? Eu cred că nu! Intre altele și pentru motivul că n'o pot face cu niște profesori cari au câte 18—20 de ore pe săptămână. Astfel, ce rămâne din răboiera homerică a celor câtorva apărători ai nimbului științific al seminariilor?

Nu era vorba că seminariile nu-și fac datoria, ci că nu pregătesc așa de științific, încât pe pregătirea aceasta să se poată clădi mai departe și că ar fi mai bine să se dea bursa Șaguna profesorilor, mai ales și în urma împrejurării că pentru teologi sânt, relativ, destule burse, câtă vreme pentru profesori nu există nici una singură. Seminariile au să crească apostoli, nu bărbați de știință. Știința trebuie să aibă profesorii, teologilor le trebuie o pregătire pentru viața practică.

De încheiere trebuie să mai amintim că articolele scrise în chestia bursei Șaguna nu exprimă decât convingerile unei părți a opiniei publice și anume convingerile oamenilor celor preocupați.

Cealaltă parte a opiniei publice a fost și e de altă părere, ceiace ni-a fost dat să constatăm în mai multe rânduri, când oameni nepreocupați ni au declarat că, judecând după ideile, iar nu după litera celui articol, el nu cuprinde decât adevărul. (În articol s'a strecurat și o preșală de tipar, care a alterat înțelesul unei prepoziții. În loc de »din cei vr'o 40 de inși câți vin an de an la teologie, adesea nu e nici unul

singur care să știe nemțește«, s'a tipărit »adecă nu e nici unul etc.«). Chiar acum ne vine o confirmare a articolului din partea unui teolog de Craiovești, pe care însă n'o mai publicăm, deoarece sântem siguri că în diocaza care și-a dobândit acum pe mult așteptatul ei conducător, și chestiunile școlare vor lua alt curs.

În general afirmațiunile sânt adevărate dacă considerăm toate școlile românești, dar asta nu înseamnă că nu sânt și atâtea lucruri bune și atâtea oameni harnici în serviciul lor, ci că până la o stare multă mai e încă mult de făcut.

A constata aceasta nu înseamnă a batjocuri o tagmă de oameni, după cum pretind unii cari în discuția din chestie n'au alt merit decât acela de a fi scoborit nivelul urbanității până la zero și de a fi făcut din o serioasă discuție priapieră, o chestie personală cu ascuțiri frivole. A constata aceste înseamnă a înțelege o stare de lucruri și a năzu spre îndreptarea ei.

După toate acestea rămâne, că Liga ar face cu mult mai prețioase servicii culturii noastre dacă ar schimba destinația bursei Șaguna în sensul arătat în articolul atât de mult discutat. Că guvernul ungar e în stare să dea ordinațiuni atât de absurde, ca aceia că nu-i permis nimănui să pr-mească bursa Șaguna — îl privește și-l caracterizează numai pe el. Noi nu sântem datori a ține-a cont de toate năzbățiile unui guvern cu tendințe anticulturale și antumane. Noi avem alta de lucru: să năzuim tot mai stăruitor către o cultură armonică prin care să ne desăvârșim ființa pe care ni a dat-o Dumnezeu.

Instalarea prefectului com. Murăș-Turda. Din Târgul-Murășului se telegrafiază că instalarea noului prefect Erösdý Sándor a avut loc astăzi fără orice incidente supărătoare. Opoziția, conform hotărârii sale aduse ieri, a absentat dela instalare.

găsite și aceiași liniște și noapte cu lună venea iar, ca să-mi aducă tot farmecul clipelor trăite.

Prinsesem drag de șoseaua prăfuită ce alerga printre lanuri, apucam dela poarta satului și ieșiam în țarină, unde mă aștepta un prichindel îmbrăcat într'un cămășol lung, privind cu ochii lacomi la banul ce-i cădea în palmă. Și așa rătăceam pe câmpuri în neștire, vrăjit de lumina ce plutea ca o undă, și de toată fericirea și farmecul ce umplea zilele acestea încărcate de taina sfârșitului verii. Șoseaua se năntindea simnlie, colind pe după o colină acoperită de cruci cu brațele frânte, ca paseri călătoare oprite în popas. De amândouă părțile tel înfloriți trimiteau mișcări dulci adormitoare și o șoaptă din îmbrățișarea ramurilor.

Am trecut de multe ori pe aici, atras de puteri nevăzute, de mirosul ferburilor înflorite și toată vraja ce împrejmuiește ființa unui pribeag. Nici eu nu știu ce căutam anume, venisem nu știu de unde și m'am oprit fără să știu de ce — văzusem doar atâtea lucruri — cari toate-mi făceau silă și alergam dornic după liniștea și farmecul pierdut pentru totdeauna.

De multe ori m'apuca inserarea supt teii aceștia, când începea dinspre rariștea de mestecini să picure glasur de fluiet, când departe în întinderea tulbure se aprindeau focurile păstorilor, aruncând lumină palidă și o slabă fâșie de raze în zările largi. Incepea murmurul pe costișe și boncănitul trist al cirezii ce intra în sat mișcând din tătângi. Și prin pacea aceasta a inserării am văzut odată cum luneca încet o umbră albă, ușoară ca un fulg. Nu pricepeam ce caută ființa

aceasta pe aici și nici nu-mi închipuiam că e minată poate de aceleași doruri ca și mine și starn privind pierdut pe urma ei.

A doua zi ne-am întâlnit iar și fără să știm ne așteptam supt aceiași tei, în îngânarea zilei cu noaptea când pacea plutea în întinderi. Și eu n'am mai plecat, m'am oprit aci, uitat de doruri și fermecat de văpaia ochilor negri cari închideau întrânșii o lume de așteptări și de vise.

Ne întâlneam în fiecare zi și plecam de mână ca doi copii prin bogăția de fân înflorit. Să mă întreb nu și-aș putea spune de ce mergeam la întâlnirile acestea, dar nici ce voiam. Știu doar atât — deși niciodată nu mi-am dat seamă — că o curiozitate copilărească mă mâna spre o vizită nouă, mie necunoscută. Nu mi-a fost dragă dintru început, dar simțiam lipsa ei în toată cîpa și nu știu ce ași fi fost în stare să fac pentru ca s'o am mereu aproape.

Într'o zi ne-am certat dintr'o nimic și ne-am despărțit mînioși. Parc'o văd cum s'a oprit la încrucșarea drumurilor, cu mâna întinsă și aprinsă la față! »Uite, dute, pleacă pe aci ajungi de-adreptul acasă!«

Am plecat fără un dram de părere de rău, după ce am măsurat-o cu priviri dușmănoase. Și ajuns acasă, ca să-mi alung neliniștea și să scap de gânduri m'am pus să citesc. Dar nu vedeam nimic, ochii mi lunecau pierduți pe șire și mă pomeneam visând.

Am adormit cu greu seara aceia și m'am trezit chinuit de vise urte.

În jurul meu pluteau miresmele tellor înflo-

riți și parfumul părului ei, în urechi îmi răsturna sgomotul nașilor săi cu șoapta tainică a tellor ce băteau din ramuri în semn de îmbrățișare. N'am mai putut răbdă, mă chinuia grozav nesiguranța aceasta, m'am pus să scriu: »May revino iar, o să începem de nou plimbările noastre prin livezile înflorite; e păcat să trecă negustat farmecul acestor zile. Iartă-mă, n'o să te mai supăr de azi înainte.«

Dup'amiază am primit răspunsul: »Îți pare rău, de ce ai plecat, nu trebuia să pleci. Te aștept cu drag. Să vii dar cuminte cum ai fost înainte de asta. May.«

M'a primit cu un zîmbet și am început să ne spunem dorurile unul altuia. Nu mă mai înduram să plec și a venit o toamnă rece, care alunga cocoril și desgolea teii de podoaba lor de frunze. Și cu sfârșitul verei s'a isprăvit și dragostea noastră. O văd parc'a și acum cu mâinile îmbrucate și ochii în lacrimi când mă ruga: »Lică la-mă cu tine, du-mă unde-va departe, să scap din lumea asta.«

Dar am plecat fără să-i făgăduiesc nimic și am lăsat-o fluturându-și batista în urma trenului, într'o dimineață rece și umedă a unei tomi ținzi. N'aveam curajul să m'arunc în neștire în valurile lumii și când m'am întors n'am mai găsit-o. Va fi venit altul și ea suflet bun și blând și-a uitat făgăduința. Mă gândesc și acum cu drag la ea, nu era o stricată ci era slabă și fără de noroc. Cu pierderea ei am simțit că ceva a murit în mine și de atunci rățăcesc de nou prin lume, ca o frunză purtată de vânturi.

De acum să nu mai întreb nimic, poate nici n'ași mai avea ce-ți spune. I. G.

Noul prefect a declarat că va munci din toate puterile în interesul restabilirii păcii în comitat.

Noul primar al Vienei și colonia română. Din Viena ni-se anunță că o comisiune compusă din d-nii Ciurcu, general Lupu și Mandrilă, s'a prezentat ieri primarului Neumeyer, pe care l-a felicitat cu prilejul alegerii sale.

D-rul Neumeyer a mulțumit rugând colonia română să-i acorde aceeași prietenie ca lui Lueger, și a promis că va avea în vedere și interesele românilor.

Din România.

Inchiderea sesiunii legislative. Sâmbătă, corpurile legislative ale României au fost închise prin următorul mesaj de tron citit de prim ministrul dl I. C. Brătianu.

Prin lucrările pe cari le-ați îndeplinit în a treia sesiune a acestei legislaturi, ați urmărit desăvârșirea operei de întărire economică și socială, începută de trei ani, și ați înzestrat țara cu legi de mare folos.

Legea pentru reorganizarea curții de Casație a dat celei mai înalte instanțe judecătorești, un așezământ potrivit cu menirea ei. Complexându-se astfel reforma întreprinsă prin legea judecătorilor de ocole și prin legea privitoare la reorganizarea tribunalelor și a Curților de apel, toată justiția a fost pusă pe o temelie trainică și dreptatea va putea să fie împărțită mai bine și cu mai multă înlesnire.

Legea repausului duminical, a cooperativelor de meseriași, a locuințelor ieftine, precum și legea pentru vânzarea către comune a lemnelor din pădurile statului, vor înlesni traiul unei însemnate părți din muncitorimea orașelor noastre.

Inființarea casei pădurilor și întocmirea unui nou cod silvic, răspund unei nevoi de mult simțite și ocrotesc o ramură a avuției naționale.

Grija pe care ați purtat-o în todeauna finanțelor statului s'a adevărit și de astădată prin asigurarea echilibrului bugetar și prin îmbunătățirea organizațiunii noastre financiare. În deosebi legea privitoare la fondul de rezervă al tezaurului public, va da cele mai bune roade.

Noile linii de drum de fier pe cari le-ați votat și creditele puse la dispoziția căilor de comunicație, vor da un avânt puternic dezvoltării noastre economice. Iar convențiile de comerț încheiate cu Austro-Ungaria ca și cu alte state, vor avea o înfruntare fericită nu numai asupra comerțului și industriei noastre, dar și în genere asupra raporturilor noastre internaționale.

Viul interes pe care și de rândul acesta l-ați arătat scumpei Mele armate, înzestrând-o cu toate cele trebuincioase apărării naționale, Mi-a adus o deosebită mulțumire.

Puterea militară și nelincetata propășire a întregii noastre organizațiuni naționale ne chează șulesc printre state situațiunea ce se cuvine regelului nostru.

Vă mulțumesc pentru munca desfășurată în această sesiune și pentru concursul călduros pe

care l-ați dat guvernului și rog pe Atotputernicul să reverse asupra României binefacerile cerului.

Carol.

Majoritatea a primit cetirea mesajului cu aplauze.

D. Ferechide, președintele camerei, a urat deputaților petrecere bună de sărbători.

Scrisori din București.

Limba română în școlile străine particulare. — O nouă expoziție a tinerimii artistice. — Albanezii din București și revoluția din Macedonia.

București, 12 Aprilie.

De multe ori în ziarele din România s'au ridicat glasuri în contra felului cum se predă în școlile particulare străine limba românească. Atât în școlile primare ungurești, cât și în cele nemțești și bulgărești acest studiu este neglijat și adeseori întâlnești copii din clasele mai înaintate, cari abia știu să citească românește. Conform legilor și regulamentelor în vigoare, studiul limbii române este însă impus în toate școlile. Copiii cetățenilor români cari urmează cursurile acolo sânt obligați la finea anului să facă examene la școlile statului.

Directorii școlilor particulare străine însă, spre a ascunde slabul progres ce-l fac elevii în limba română se fereșc de a-i înscrie la examene. Astfel acești elevi absolvă clasele primare, lipsindu-le adeseori cele mai elementare cunoștințe. Spre a pune capăt acestei stări de lucruri, ministerul de culte și instrucție din București a publicat o circulară, prin care pune în vedere directorilor școlilor particulare că se vor aplica pedepse aspre față de toți aceia cari nu vor înscrie pe copiii români la examenele de fine de an. Aceste pedepse sânt: Amendă, socotindu-se deosebit absentarea fiecărui elev dela examen. Avertismentul public cu punerea în vedere că la a doua abatere li se va retrage autorizația de a mai funcționa, iar în caz de repetare a abuzurilor, elevii români vor fi înscriși din oficiu la școlile statului. Pentru a se putea exercita un control cât mai eficace, directorii școlilor străine vor trebui să înainteze până la întâl Maiu lista tuturor elevilor români înscriși la școlile conduse de dânsii.

Măsura e cât se poate de bună. Căci în adevăr felul cum se predă studiul limbii și al istoriei române în școlile străine, este cât se poate de condamnat. Românește de bine de rău copiii știu să vorbească. Dar istoria țării lor n'o cunosc. În școlile germane din Dobrogea de pildă elevii știu foarte bine istoria Germaniei, predată în chip tendențios. Cât pentru faptele vechilor voievozi români, acestea sânt lăsate pe cel din urmă plan. Și toată strădania institutorului român rămâne fără de nici un rezultat, căci tot ce face acesta, dascălii străini vin și surpă ca stafiile rele faimosul zid al meșterului Manole. De altfel și revizorii școlari sânt de vină. Ar trebui să viziteze mai des aceste școli, să asiste la cursuri și să stea în ajutorul dascălului român.

Eri s'a deschis, supt patronajul A. S. R. Principesei Maria și în prezența M. S. Reginei Elisaveta a României, a noua expoziție a tinerimii artistice. Această expoziție marchează un nou pas în modestul progres artistic din țară. Tinerimea artistică, după îndelungate obstacole, a ajuns să aibă astăzi localul ei propriu. Fosta panoramă a Griviței, complet transformată și aranjată și-a găsit o întrebuintare demnă și folositoare în acelaș timp: Ea e astăzi localul de expoziție al Tinerimii artistice. Din actuala expoziție remarcăm: în halul central: Un bust al M. S. Reginei Elisabeta de sculptorul O. Spaethe, busturi de Fritz Storck, Filip Masin și o sculptură foarte curioasă de Brîncuș. Sânt apoi statuetele lui Mircea și caii lui Ar. Ilescu. Tot aici sânt ex-

puse și câteva admirabile tablouri decorative de d-na Cutrescu-Storck.

În sala cea mare găsim O iarnă de Verona, Hamalii de Steriade, un nud de d. Mirea, un panou decorativ de St. Popescu și altul de Verumont. Sânt apoi tablouri cari se impun prin arta lor de d-nii Strîmbulescu, Klmon Loghi, Murnu, Grant și d-nele Stork și Popea. În sala din dreapta, pe lângă pânzele d-ilor Teodorescu-Ston, Segal și Luchian, găsim admirabilele pânze ale dlui Camil Reszu, care expune pentru prima-ora.

M. S. Regina expune filele unei noi Biblii, iar A. S. R. Principesa Maria două acvarele cu crini. O expoziție retrospectivă a defunctului Andreescu completează ansamblul acestei a noua expoziție a tinerimii. După cum am arătat deschiderea acestei expoziții a avut loc ieri.

La intrarea M. S. Reginei și A. S. R. Principesei Maria în halul central membrii tinerimii artistice le-au făcut o frumoasă primire. D. Verona a întâmpinat pe suverană și pe moștenitoarea tronului, salutându-le în cuvinte aiese și arătând progresele, cari au fost realizate în România de artele plastice. A arătat străduințele tinerimii artistice până când a putut să învingă indiferența publicului și a adus omagii Suveranei și A. S. R. Principesei Maria pentru sprijinul pe care neconținut l-a dat tinerimii artistice. A terminat discursul, făcând călduroase urări pentru dinastie.

Revoluția din Albania, începută supt pretextul ca Albanezii vor să reintroneze pe Abdul Hamid este urmărită cu mult interes de Albanezii stabiliți în România, dintre cari mulți au legături de prietenie cu știi Albanezilor din Macedonia. În București Albanezii au o societate a lor, *Baschini*, care are în programul ei înscrișă și lupta pentru ridicarea culturală a albanezilor din imperiul otoman.

Această societate și-a ținut ieri adunarea generală supt presidenția lui Toma Ciarni.

Albanezii au discutat actuala situație creată populațiunii albaneze în Macedonia hotărând a da tot sprijinul moral acelor cari luptă pentru libertatea poporului lor. E de remarcă că Albanezii de aici protestează în contra afirmărilor că revoluția din Macedonia ar fi pornit-o în vederea readucerii lui Abdul Hamid pe tron. Și susțin că aceea este o revoluție națională, conștientă.

Membri societății, în discursurile lor au mulțumit autorităților românești pentru ospitalitatea ce li s'a dat în România. Au adus vii mulțumiri I. P. S. Metropolitului Primat pentru că a dat unul preot binecuvântarea de a sluji în limba albaneză. Au votat apoi o moțiune, prin care invită pe albanezii de aici să sprijinească acțiunea celor din Albania.

Coresp.

Scrisori din Paris.

Marcel Prevost la Academie. — Ce face d'Annunzio? — Roosevelt și Mounet-Sully. — »Coriolan« la Odeon.

Cu mare solemnitate a fost primit ieri, Joi, noul membru al academiei franceze, Marcel Prevost. Cunoscutul scriitor a fost ales în locul rămas vacant prin moartea lui Victorien Sardou, ilustrul autor dramatic.

El și a ținut cuvântarea vorbind despre înaintașul său, analizând cu multă înțelepciune opera dramatică a ilustrului său predecesor și schițând, în câteva linii, viața plină de greutate pe care a dus-o Sardou înainte de primele-l succese și apoi, traiul său de mai târziu.

La răspuns academicianul Paul Hervieu, care a lăudat pe Marcel Prevost dela începutul carierei sale, când autorul lui »Demi-vierge« era un simplu funcționar într'o regie de tutun dintr'o provincie oarecare.

Apoi, Paul Hervieu analizează opera lui Prevost: »Ceace lovește întâi pe cercetătorul ope-

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Welsmayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

rei d-voastră e predominanță de loc pe care s'î dat-o sexului feminin și care se remarcă întâi din volumele cari poartă numele eroinei: *Chonchette*, *Mademoiselle Jaufre*, *Consine Lara*, *La princesse d'Erminge*.

Hervieu a încheiat spunând că activitatea noului academician e considerabilă.

Printre cei cari au asistat la această rară sărbătoare — căci nu sânt așa de dese recepțiunile de academicieni — au asistat, afară de multele personalități ale lumii literare și artistice franceze, și mulți invitați străini. Printre ei, s'a remarcat prezența celebrului scriitor italian Gabriele d'Annunzio.

D'Annunzio va sta în Paris mai multe luni. El a încheiat un contract cu un director de teatru parizian ca să scrie o comedie din viața modernă. Totodată, el e pe cale să publice, în franțuzește, un roman din viața lucrătoarelor de croitorie. Ca să studieze această viață îi trebuie cel puțin șase luni de cercetări prin atelierile din Paris.

»Cercetările» acestea trebuie să-l fie foarte plăcute ilustrului scriitor, în orice caz, mult mai amuzante decât cercetările arhologice pe cari le-a făcut mai acum doi ani ca să scrie cunoscutul său... insucces, »Fedra»...

La »Comedia Franceză» s'a jucat aseară »Oedip roi», tragedia lui Sofocle, în care marele tragedian Mounet-Sully are una dintre cele mai minunate creații ale sale. La reprezentația de a seară, care a început cu o comedioară de Musset, a asistat și fostul președinte al Statelor Unite, Roosevelt. O mulțime imensă l-a așteptat în fața »Comediei» și l-a salutat cu urale. Înăuntrul, el era așteptat de Jules Claretie, administratorul comediei, însoțit de Silvain, unul dintre cei mai cunoscuți societari.

Roosevelt a urmărit cu multă atenție jocul artiștilor. De altfel, »Oedip roi» s'a dat în cinstea lui. Fostul președinte al Statelor Unite e un admirator al lui Mounet-Sully și și exprimase dorința să vadă pe maestru în celebra tragedie a lui Sofocle.

Roosevelt a aplaudat îndelung, rămânând în sală tot timpul cât a durat ovațiile făcute lui Mounet-Sully.

Consacrându-și prima seară Comediei-Franceze, ex-președintele Statelor-Unite dovedește că e un om de gust. Și a fost bine răsplătit, căci a asistat la un spectacol pe care nu l putea vedea decât pe prima scenă franceză și al cărui egal nu există nicăieri, nici în lumea nouă, precum n'a existat nici în lumea veche!

La al doilea teatru francez, la Odeon, a început să se joace *Coriolan*, dramă istorică în 25 de scene, de William Shakespeare.

În interpretarea dramei Shakespeareiene rolul principal e al celui ce pune piesa în scenă. André Antoine, directorul Odeonului, care a surprins prin felul cum o montat *Iuliu Cesar* și *Regele Lear*, a conceput, pentru *Coriolan*, o punere în scenă cu totul originală.

El a făcut numai două antracete, în toată piesa, așa că cele 29 de tablouri se succed unul după altul, fără să întrerupă spectacolul. Reprezentarea, la Paris, a lui »Coriolan» constituie un eveniment artistic de o mare importanță.

Mai puțin vestit decât *Hamlet*, *Regele Lear*, *Iuliu Cesar*, *Romeo și Julieta*, *Machbeth* sau *Othelo*, piesa ce se joacă acum la Odeon, constituie totuși una din capodoperile lui Shakespeare.

Ea e interpretată de artiști de mare valoare — deși tineri — ca Joubé, Grettillat, Bernard și alții.

Ca și »Oedip roi» la Comedia Franceză, nu cred că se va mai fi reprezentat vr'odată cu mai multă artă *Coriolan* al lui Shakespeare. Mă gândeam, privind tablourile cari veneau altădată: — Unde sânt vremurile marelui Wil când decorul se mărginea la un simplu carton pe care sta scris: »Aici e o pădure» sau »Aici e un eastel?»

Se va fi gândit oare vr'odată Shakespeare că vremea va face ca o reprezentație a sa să fie jucată așa cum o vedea el în imaginația i extraordinară.

Tristan.

Campania electorală.

Părintele Terențiu Oprean în cercul electoral Zichyfalva.

Ziua de 24 Aprilie va rămânea o zi memorabilă în analele luptelor purtate în Banat pentru limbă și naționalitate.

Dacă nu ne înșelăm în presemnele de Duminică, în scurt timp avem să vestim lumii românești, că și bănașanul de pe pustă s'a trezit din amorțea de sute de ani, că s'a scăpat în sfârșit de lanțurile grele în care acest popor blând singur s'a încătușat, și că la urma urmelor și poporul de pe aici urmează fraților săi de prin Ardeal și Arad; — cutează să fie aceea ce Dumnezeu l-a lăsat să rămână veacuri de arându: români buni cu inimă și sprijinitori ai aspirațiilor neamului românesc.

Cercul Zichyfalva se află în comitatul Torontal și este locuit afară de cei vre-o 120 de alegători unguri și 200 funcționari numai de români, sârbi și nemți, cari reprezintă împreună vre-o 2000 de voturi. Dacă în urma alianței cu nemții și sârbii, alegătorii își vor face datoria, izbânda candidatului național se poate considera sigură.

Cercul a fost până acuma reprezentat de contele Karácsonyi Jenő, un oligarch, risipitor, care n'a făcut în viața lui nici un serviciu poporului.

Partidul național înțelegând rostul vremii, a candidat în acest cerc pe meritosul părinte Terențiu Oprean, paroh în Cenadul sârbesc.

Părintele Oprean și-a desfășurat steagul în comuna Banloc Duminecă, în 24 Aprilie. Însoțit de advocații Dr. Demetrie Chiroi (Becicherec), Dr. Liviu T. Ghilezan (Modoș) și de simpaticul naționalist german advocatul Dr. Peter Kausch (Modoș) candidatul naționalist a sosit cu trenul dela orele 10 de către Becicherec. — Sosind la gara din Banloc, mare a fost uimirea celor sosiți, când în loc de a întâmpina pe obișnuiții slugi ai grofului, sânt primiți cu banderiu de 40 călăreți iar în frunte cu harnicul învățător din loc Petru Borcan, advocații din Deda Dr. Ioan Damian și Dr. Aurel Iancu o mulțime de țărani fruntași, însuflețiți și veseli, că au putut scutura lanțurile rușinei și au știut afla unica cale ce duce spre mântuire...

Învățătorul Borcan, mândru că poate conduce o ceată atât de aleasă, salută cu cuvinte alese pe părintele candidat și emoționat de însemnătatea momentului constată faptul, că iată, s'a prezentat și în acest cerc uliat până acum un candidat român.

Părintele Oprean, aduce mulțumiri pentru primirea impozantă ce l-s'a făcut, după ce apoi convoiul de 28 trăsuri pleacă spre comună, în frunte cu călăreții împodobii de sărbătoare: o priveliște înălțătoare, o paradă, fără seamăn, cum numai bănașenii o știu face.

Sosiți în comună, candidatul național, suita sa, și poporul a ascultat sfânta slujbă, iar după aceea, s'au adunat pe piața dinaintea Sf. biserici, unde a fost anunțată adunarea. — Au luat parte mai bine de 1000 de inimi românești, cari s'au veselit de cele auzite și s'au unit în nădejdea unui viitor mai bun. — Banlogeni în frunte cu preoții lor Petru Cheria, Teodor Petcu, Filip Pop, învățătorul Nicola Ion și tînărul învățător a cărui nume ne-a scăpat, partosenii reprezentați prin părintele Trifon Cocora, un tînăr simpatic și mai mulți țărani de frunte, lume multă în așteptare încordată...

La propunerea advocatului Dr. Liviu Ghilezan adunarea se consilia, fiind ales președinte advocatul Dr. Ioan Damian din Deda, iar notari advocații Dr. Dem. Chiroi și Dr. Aurel Iancu.

Rugat fiind de președinte, părintele Oprean își desfășură programul și întrerupt de nenumărate ori de aclamările însuflețite ale alegătorilor, arată poporului starea de plâns, în care a ajuns numai pentru că și-a ales în trecut deputați străini de neamul nostru, cari numai la ei înșiși s'au cugetat, dar nu și la bietul popor, care și-a pus încrederea în dânsii. — Vorbește despre sufragiu universal, despre apărarea instituțiilor culturale, și atacă pe contele Apponyi cu mult succes.

Urmează învățătorul Petru Dorcan, care în dulcele limbaj bănașenesc mulțamește candidatului național pentru ținuta sa și promite în numele poporului adunat, că îl vor sprijini din răspuțeri, la ce apoi președintele publică hotă-

rrea adunării adusă unanim că sprijinește candidatura părintelui Oprean și îl va ajuta la izbândă.

Luind cuvântul advocatul Dr. Liviu Ghilezan din Modoș, ca cunoscător a împrejurărilor locale face apel călduros către alegători, ca să stea ca unul pe lângă candidatul național, respingând banii, fâgâduelile și băutura contrariilor, cari cu astfel de mijloace, vrea să abată oamenii dela calea cea adevărată. — Propune să se aleagă un comitet local electoral de 12 membrii cari supt președinția dlui învățător Petru Borcan să și aleg în persoană următorii țărani fruntași din comună: Muia Simeon, Jebedia Gheorghe, Ioș Iovan, Iosif Marta, Gheorghe Chiu, Nicolae Strizoe, Ilie Perici, Ion Chitulescu, Constantin Marta, Gheorghe Ghezda, Nicolae Marla (a lui Isac), Gheorghe Iorga și Chiu Trifu (Barna).

A vorbit după aceea în limba germană tînărul și simpaticul advocat naționalist german din Modoș Dr. Peter Kausch. Atinge acorduri duiose din trecutul națiunii germane din țară, care avea cândva școale de model, până și școale m die, iar acum afară de sașii din Ardeal sânt lipsiți cu desăvârșire de instituțiuni culturale și limba germană nici în școalele primare nu este vorbită. Este viu aclamat din partea alegătorilor nemți, cărora le aduce la cunoștință pactul încheiat între naționalități, care impune tuturor cetățenilor sprijin reciproc la alegeri.

Între urările mulțimei președintele încheie adunarea; apoi alegătorii s'au despărțit către casele lor întăriți în simțul lor național și entuziasmați de cele auzite.

Candidatul național cu suita sa a făcut apoi vizita preoților din loc unde a fost primit cu dragoste frățească a luat apoi în ospătarie masă comună cu inteligența din loc, unde a dominat până la sfârșit o armonie desăvârșită, la cari au contribuit și obicinuitele toaste avântate.

După masă oaspeții au cercetat casa ospitalieră a țărănilor fruntași din loc Iosif Marta și Maria Simeon, unde au fost primiți cu mare dragoste, cum primește la români frate pe frate.

Au mai cercetat apoi și casa harnicului învățător Petru Borcan, de unde convoiul a plecat către gară însoțit din nou de banderiu de dinainte de amiază.

Candidatul național adânc impresionat de atâta iubire și însuflețire, mulțamește într'un nou discurs poporului adunat și petrecut de căntările naționale ale corului improvisat le zice alegătorilor săi un adio până la proxima revedere.

Pe străinii i-a cuprins o spaimă văzând cum știe cinsti românu pe ai săi. Mare le este teama, că pierd cu desăvârșire terenul de supt picioare. Partidul național însă privește cu încredere în viitor, căci un popă românesc va fi acela care va frânti pe cunocutul găzduitor a regelui din Spania.

Candidatul național după Paști va cerceta toate satele din cerc unde este așteptat cu mare dragoste și însuflețire. Programul adunărilor se va publica în timpul cel mai scurt.

Candidat român la Oravița.

Alegătorii din cercul electoral al Oraviței au ținut astăzi, Duminecă, în 24 l. c., adunarea de candidare în fruntea comună Cacova.

Cacova, — care nu de mult a fost martoră la un frumos praznic sfânt al neamului nostru — la sfințirea pompoasei biserici, care cu drept cuvânt poate rivaliza întru toate cu catedrala din Sibiu a fost azi martoră și la o grandioasă manifestare națională.

Adunarea de azi este o vie dovadă că cercul Oraviței din nou e al nostru. Însuflețirea de azi ne dă nădejde pentru o viitoare învingere strălucită.

Comitetul central a plecat din Oravița la ora 1 în mai multe trăsuri atașându-se la el aproape întreaga inteligență românească.

Apropiindu-ne de drumul ce duce spre Broșteni ne iesă în cale vre-o 25 trăsuri și mai mulți călăreți din Broșteni și ne primesc cu aclamări și cu strigăte de bucurie apoi se atașează și el la convoiul nostru.

la hotarul comunei Greovaș alți călăreși și alte suri ne les în cale și din nou încep aclamările și strigătele de bucurie, la podul Greovașului se așteaptă fanfara comunală, care intonează la sosirea noastră »Deșteaptă-te române«.

În sunetul fanfarei și în uralele și aclamațiile fără de sfârșit ale poporului nostru, înaintăm în pas lin spre comună. În capul satului ne așteaptă bătrâni, femei, juni, tineri apoi se alătură și ei la conductul nostru. Înaintea bisericii ne-au aclamat din nou între bubuitul treascurilor.

Era ceva înălțător să vezi o comună mare în străbătoare. Femeile și-au așternut covoarele înaintea ferestrelor și pe fiecare casă puteai vedea placardele comitetului național iomân.

Greovașenii, încă s'au alăturat la convoiul nostru cu muzică cu tot.

Din Greovaș până la Cacova am mers numai în pas. În hotarul comunei Cacova un alt banderiu ne primește și alte trăsuri ne iesă în cale. La podul Cacovei și mai multă lume binevenitează pe alesul nostru pe d. Dr. Ioan Nedelcu pe fiul comunei Cacova care intra în comună sa natală în ziua de Florii ca și Christos în cetatea Ierusalimului — îl coboară din trăsura pompoasă și îl roagă să se urce în carul de triumf tras de patru boi.

Sosiți la locul adunării comitetul ocupă locul prezidial pe tribună și o mare românească cam 3-4 mii de oameni așteaptă nerăbdătoare cuvântarea domnilor.

D. protopop Alexandru Popovici deschide adunarea de candidare, dând cuvântul d. lui Dr. Petru Cornean care zugrăvește alegerile trecute, apoi recomandă de candidat pe d. Dr. Ioan Nedelcu, avocat în Oravița.

D. Nedelcu primește candidatura și și desfășură numai decât programul. Vorbirea d. lui Nedelcu a fost viu aplaudată și des întreruptă de strigăte »Să trăiască« și »Jivio« — de români și de frații Crașoveni.

După d. Nedelcu vorbește preotul Petru Berdin Lecaș, apoi d. Dr. Mihail Grosșan și în urmă d. Gheorghe Jianu, care mulțumește în urmele poporului comitetului pentru osteneala făcută — depune omagii poporului înaintea candidatului de deputat — apoi cetește o poezie ocazională dedicată d. lui Dr. Nedelcu compusă de un june din Broșteni.

Drept încheiere d. președinte Alexandru Popovici mulțumește poporului pentru participare și îl roagă să se depărteze în liniște ca să nu se amestece jandarmii între noi și să ne strice impresia aceasta bună — de însuflețire și de manifestare națională.

Fanfara începe iar un marș apoi se înșlă convoiul de trăsuri — și lumea se împrăștie în cele patru părți ale vântului.

Adunarea de azi este o dovadă că a reînviat însuflețirea de pe timpul alegerii regretatului Brediceanu. Adunarea de azi ne-a dovedit că alegătorii din cercul Oraviței vreau să steargă rușinea dezastrului din anul trecut. Azi alegătorii din cercul Oraviței au dovedit că sânt conștienți de chemarea lor și urmând însuflețirii de azi vor duce la izbândă steagul nostru național.

Augurii cei buni nu ne lipsesc — ca la sosirea noastră în Greovaș — doi vulturi mari — augurii vechi Rome, admirau rotindu-se în dea-

supra noastră — însuflețirea strănepoșilor lui Traian — cari vreau să și aleagă pe tribunul lor.

Acum numai înainte pe calea începută — și sântem convinși că alegătorii din cercul Oraviței — vor dovedi la alegerea că și în cete politice »Tot Bănatu l fruntea!«

Astra.

Vaida — candidat la Șomcuta-mare.

Din Șomcuta mare vine o veste îmbucurătoare: adunarea electorală a alegătorilor români din cercul Șomcuta-mare a hotărât între aplauze și urale nesfârșite candidatura fostului deputat al Ighiului, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, căruia i-s'au făcut ovații furtunoase.

Adunarea a fost prezidată de Nicolae Niivan. La adunare au asistat câteva mii de de țărani. Cel dintâi a luat cuvântul venerabilul președinte al partidului național-român d. Gheorghe Pop de Băsești, recomandând pe d. A. Vaida.

D. Dr. Vaida ia cuvântul și desfășură programul partidului național, arătând că acest program se află în congruență cu interesele tronului precum și cu interesele popoarelor țării. Mai vorbesc părintele Lucaciu și Dr. T. Mihali. Mulțimea îi ascultă ca fermecată. Adunarea se încheie cu juruințe de solidaritate în luptă energetică.

În cercul Cărășeuului.

Bărbații de încredere și alegătorii cercului electoral al Cărășeuului (comit. Sătmar) sânt rugați a se prezenta pe a treia zi de Paști, la 2 ore după amiază în curtea casei parohiale din Lipău (Sz. Lippó), unde d. Constantin Lucaciu candidatul partidului nostru își va desfășura programul și se va întregi comitetul. *Borlești*, Aprilie 1910. *Gheorghe Șuta*, președ. comitetului executiv.

Candidat german național la Biserica-Albă.

Din Biserica-albă ni se scrie:

Eri în 24 Aprilie n. 1910 și a ținut d. Edmund Steinacker, candidatul partidului popular german, vorbirea de program în orașul Biserica Albă. A avut o primire impozantă și însuflețită. Sânt semnele vremii, că și emiții noștri se mișcă, deși după cum le este firea — cam greoi.

În vorbirea sa a alins toate chestiile politice, cari așteaptă rezolvire și a stors admirația ascultătorilor prin expunerea clară și prin o logică neresturnabilă, cu care a tratat toate chestiile. S'a declarat aderent al sufragiului universal, egal, secret și după comune. Cere introducerea limbii materne la instanța primă judecătorească și în administrație și egala îndreptățire conform spiritului legii de naționalități, declarându-se întru toate aderent al partidului de naționalități.

Vorbirea aceasta foarte frumoasă a redat-o în limba sârbească d. avocat Dr. Sava Banici, iar în limba românească fostul primar al orașului d. avocat Ioan M. Roșiu, cunoscutul luptător naționalist.

D. Roșiu spune între altele, că idela națională pornită odată din cel mai cardinal drept natural nu se poate opri prin mijloace meșteșugite și și cine vrea să o facă aceasta se asemănă cu acela, care vrea să oprească cursul Dunărei. Se bucură, că i s'a dat o așa frumoasă ocaziune, de a putea mulțami alegătorilor săi germani pentru încrederea dovedită la alegerea sa de primar. Sprijinește dar din toată inima pe d. Ed-

mund Steinacker, nestorul mișcării naționale a germanilor din Ungaria.

Urcă apoi tribuna d. Reinhold Heegu, care prin cuvântarea sa energetică stoarce frenetice aplauze din șirele ascultătorilor.

La banchetul ținut din acest prilej s'a remarcat îndeosebi d. Ioșta Georgevits, dând dovadă de un puternic talent oratoric.

Așteptăm dela toți românii, cari aparțin cercului electoral Biserica-Albă, să și facă datoria de români conștienți, sprijinind pe d. Edmund Steinacker, care ne apără limba și legea și care ca om puritan, a luptat și jertfit o viață întreagă pentru întruparea Ideli naționale.

Un alegător.

Desmintiri — îmbucurătoare.

Din cercul *Beiușului* ni-se trimite următoarea desmintire:

Cele publicate în »Belényesi Ujság« sânt minciuni cu tendința de a ne creta nouă învățătorilor ajutoari de stat — o poziție critică.

Nu e adevărat, că m'aș fi înscris în »partidul muncii«, sau aș fi luat parte la adunările acestui partid.

De asemenea apucătura aceasta a celor din »partidul muncii« de a și înscrie membrii — fără știrea și învoirea lor, e deja bine cunoscută. *B. Lazari*, 1910 April 24. Cu toată stima: *Georgiu Neagu*, învățător gr.-or. rom.

Dezertori.

Din cercul *Cocotei* ni-se scrie: »La constituirea partidului muncii au luat parte din comuna noastră Secean: Milan Mariș, de origină țigan din Iarmota-mare, ducând de bot și pe nevrednicul nostru episcop Ion Raini, numit și Brodina lui Rista. Au mai luat parte și Aron Lechii, un om zăbunit care nu mai știe de capul lui Gheorghe Rujei cu fiul său, doi bătași fără pereche. Rușine să le fie!«

Din cercul *Lipovei* ni-se comunică prin telefon:

Azi s'a constituit aici partidul muncii și s'a făcut totodată și candidarea, în persoana lui *Dr. Niamezny*, fisc comitatens în Timișoara. Adunarea ni-a oferit nouă românilor un rar prilej de rușine și umilință. Supt conducerea d. lui *Voicu Hamsea*, fostul protopop al Lipovei și actual director executiv al »Lipovanei« s'au prezentat o mulțime de preoți, învățători și alegători români. Am observat între dâștii pe următorii uitați de sine: *Dr. Rudnean* medic în Timișoara, (ginerile lui *Voicu Hamsea*) *At. nasiu Suciu* preot *Labășinț*, *T. Luțai* preot în *Cheches*, *I. Bencecan*, preot *Petârș*, *N. Ganea* preot *Crivobara*, *A. Martin* învățător în *Dorgoș* (acesta Ceat a făcut scandal) și alții pe cari nu-i cunosc cu numele. Candidatul s'a declarat de *tiszaisi*, în cuvântarea sa de program. I-a răspuns exprotopopul *Voicu Hamsea*, asigurându-l de sprijinul și voturile românilor.

Purtarea protopopului a stârnit adâncă indignare, pentru că cu câteva zile mai înainte a amblat pe acolo naționalistul *Orendi*, vrînd să candideze, însă în urma declarațiilor în doui peri a protopopului a renunțat la candidatură.

Din cercul *Ceichei* ni-se trimite următoarea desmintire:

Rog să binevoiiți a rectifica că d. Dr. Ioan Iacob tănărul avocat nu e dezertor. D sa e în

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely**, se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: **2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.** **Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.** **Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului.** În provincă la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți la firmă!

partidul național român, cauza diui Dr. Iacob o am descris »Lupte« din ce motive au urmat o bănuială că ar fi dezertor — dar a fost la mijloc o greșală, așa eu care am fost interesat de finta diui avocat am aflat starea adevărată, pentru acela mă și adresez cu aceasta rugare.

Vă mai aduc la cunoștință că în cercul Ceica Korda Andor candidază cu program justhrist în deplină tăcere, și numai după Paștile noastre va începe turneul. E foarte popular — dar și șiret!

Inger Soliman încă va candida, dar nu se știe cu ce program.

Topa-de-sus, 24 Aprilie 1910. Cu stimă: Vasile Pan, preot rom.

Candidați unguri.

Din *Déva* se telegrafiază că Hollaky Artur, candidatul partidului guvernamental, ajungând în turneul său electoral la comuna ungurească Lozsad, — femelle i-au eșit în cale îmbrăcate toate în do-lu și aducând un slieru deschis. Bărbații nu s'a zărit nici unul.

Hollaky s'a întors fără să mai fi intrat în co-

Orăștie și a rostit vorbirea de program candidatul guvernamental Dr. Farkas Pál, vorbind și despre chestiunea — *valahă* și debitând vechea teorie despre țărânie exploatață și agitatori exploatați. A luat cuvântul și preotul sas Iuliu Orendi, asigurându-l pe Farkas de sprijinul alegătorilor sași.

Ținuta alegătorilor români e energică.

Situația politică.

Arad, 27 Aprilie.

Liga votului universal.

Ieri s'a constituit în Seghedin cea dintâi secție provincială a Ligei votului universal. La constituire au luat parte vre-o 500 de cetățeni.

Adunarea a votat o rezoluțiune prin care se cere introducerea grabnică a votului universal, egal și secret.

La 8 Mai va avea loc o mare întrunire publică prezidată de baronul Bánffy. Va lua cuvântul și sociologul Józsi Oszkár.

»Reichspost« — contra lui Tisza.

Numărul de azi al ziarului »Reichspost« publică la loc de frunte un articol energic în care îl atacă pe contele Tisza pentru politica lui de *duplicitate*.

»De pe buzele lui curge miere — scrie »Reichspost« între altele — când se închină înaintea înaltului personaj, pe care — în vremea coaliției — era dator patriotică să-l ataci și să-l insulti. Contele Tisza laudă deopotrivă pe Rege și pe kossuthiști. Se însuflește pentru 48 și se lingusește pe lângă dinastie. E de mirare cum acest consilier intim poate să fie, după cum o cer împrejurările, când iperloial, când aproape răsvrățitor«.

Satisfacție lui Apponyi.

Consiliul comunal al Timișorilor a grăbit să exprime confelul Apponyi indignarea sa adâncă pentru atacurile de cari a avut parte Duminecă, în numele consiliului comunal, primarul Teibisz l'a adresat o telegramă de acest cuprins. Contele Apponyi, se zice, a fost adânc mișcat.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 26 Aprilie n. 1910.

— **A. S. R. prințul Carol al României la Constantinopol.** O telegramă din Constantinopol anunță că Vineri, la ora 11, prințul Carol, care face o călătorie în Egipt ca vaporul »România«, a sosit în capitala Turciei.

În tot timpul călătoriei, prințul a fost bine dispus și la intrarea vaporului în Bosfor a stat la comandă, cerând explicațiuni d-lui căpitan Tăuț, comandantul vasului.

Imediat după debarcare, prințul, însoțit de guvernul Moerlein a vizitat în trăsura cartierul Pera și Galata.

La ora 1 a luat masa pe bord în societatea d-lui Popovăț, directorul serviciului maritim român și a comandantului vasului.

După masă, a vizitat diferitele curiozități ale orașului, apoi s'a imbarcat pe vapor și a plecat spre Pireu.

— **Excursiunea e'evilor liceului din Brașov.** Din București ni-se scrie: Eri (Sâmbătă) la orele 11,15 dim, a sosit în Capitală un grup de 20 elevi ai liceului din Brașov, împreună cu domniile profesori Dr. Lacea și Dr. Blaga, la cari s'a alăturat și domnul profesor Precup dela gimnaziul pin Blaj. Pe peron, excursioniștii au fost întâmpinați de d. I. Mencu din partea direcțiunii liceului »Francez-Român« și de câțiva studenți ardeleni. Elevii au fost conduși la liceul francez, unde împreună cu elevii institutului și d. G. Popalisseanu, directorul institutului au luat masa. După ameazi excursioniștii însoțiți de d. Popalisseanu, au vizitat Mitropolia, Muzeul de științe naturale, Academia, Bis. »Domnița Balașa«, Ate-neul, Camera deputaților etc. Aseară excursioniștii au fost găzduiți tot la institut, iar azi dimineață au luat trenul de Constanța, de unde vor pleca prin Constantinopole la Atena.

— **Devastarea redacției ziarului »Humanité«.** Din Paris se anunță că Sâmbătă seara un mare număr de demonstrați au năvălit în redacția ziarului »Humanité« unde au devastat totul și au tăiat liniile telefonice.

Demonstrații au intrat apoi în tipografie unde au stricat zaful numărului ce se tipărea pentru azi. Poliția intervenind a operat numeroase arestări.

Autorii devastări sânt adversarii politici ai socialiștilor exaltați prin campania electorală.

— **Revoluția albaneză.** Știrile mai noi ce-au sosit la ministerul nostru de externe vestesc o nouă creștere a mișcării revoluționare din Albania. Trupele turcești nu mai sânt în stare să țină piept cu răsculații.

În cursul zilei au sosit următoarele telegrame:

Constantinopole, 25 Aprilie. După știri pozitive 10.000 de albanezi sânt în luptă în contra a opt batalioane de soldați de ieri dimineață lângă Simlla, în sangiacul Prishtina, pe drumul Verișovici-Prizrend.

Salonic, 25 Aprilie. Arnăuți au atacat poșta care face serviciul între Verișovici și Prizrend. O luptă a început între arnăuți și trupele cari păzesc drumul.

De ambele părți sânt pierderi. Arnăuții s'au retras pe înălțimi. Domnește mare agitație la Prizrend. Două batalioane au plecat la fața locului din Verișovici.

Constantinopole, 26 Aprilie. Ministerul de război a dispus mobilizarea alor 40.000 de rezerviști cari vor fi concentrați în jurul orașelor Trapezunt și Smyrna, de unde vor pleca în ținuturile răsculate.

— **Votarea bugetului Angliei.** Din Londra se telegrafiază că în ședința sa de azi Camera comunilor a votat cu 328 voturi contra alor 242 bugetul prezintat de guvern. Irlandezii au votat cu guvernul.

Ministrul de finanțe Lloyd a rostit un mare discurs, primit cu aplauze prelungi. Situația guvernului s'a întărit mult.

— **Condamnări și deportațiuni în Rusia.** În procesul membrilor revoluționari și socialiști ai comitetului moscovit, patru acuzați au fost osândiți la deportare, 14 la închisoare de forțare de tipuri diferite. Între aceștia englezul Watson a fost osândit la 16 luni. 10 acuzați au fost achitați.

— **O conferință a lui Peary.** În cele din-tâi zile a lunii Mai exploratorul Peary va veni la Berlin să țină o conferință despre călătoria sa la Nord. Afară de Berlin exploratorul nu va mai vorbi în nici un oraș al Germaniei. Dela Berlin va veni la Viena, pe urmă Petersburg și Paris unde de asemenea va ține câte o conferință.

— **Jefuirea catedralei din Uspenski.** Am fost dat zilele trecute știrea despre jefuirea catedralei din Uspenski. În decursul anchetei deschise pentru descoperirea pungașilor au ieșit la iveală mai multe jefuiri de biserică și mănăstiri. Astfel se spune că tesaurul din Kremi al patriarhului din Moscva a fost furat întreg. Camera sinodală e de părere că tesaurul a fost jefuit de preoții însărcinați pe vremuri cu supravegherea lui și a cerut revizuirea averilor tuturor bisericilor rusești. În Iaroslav s'a întâmplat un scandal enorm la predarea bisericii. Noul preot a refuzat să primească biserică, căci toate obiectele de aur și argint au fost furate iar pietrele au fost înlocuite cu altele false. Tot atunci s'a aflat că și mănăstirea din Tschubovo a fost devastată și chiar de propriul călugăr.

— **O aventură de elită.** A făcut mare zarvă în cercurile aristocrației din Londra răpirea unor barone, soția baronului Forest. Nevasta baronului care de origine e austriac dar stă de vreme lungă în Anglia a fost răpită de locotenentul Asthon, din regimentul al doilea de gardă. E interesant faptul că baronul a trimis pentru urmărirea fugarilor pe doi dintre cei mai buni prieteni ai săi, Henry de Mercier și George Bon-ton cari au și dat de îndrăgostiți în Spania, dar acești prinziind de veste au luat-o spre America. Baronul înșelat e unul dintre oamenii car au adeseori ia masă pe regele Edvard.

— **O ascensiune reușită la Juvisy.** Din Paris se telegrafiază că aviatorul Daubonet a făcut azi la 3 o ascensiune cu un monoplan pe câmpul de aviațiune din Juvisy și a făcut apoi un sbor asupra Parisului la o înălțime de 80 metri, mergând contra vântului destul de puternic. S'a coborât la 3 jum. la Bois de Boulogne. I-s'au făcut mari ovațiuni.

— **Catastrofa balonului Zeppelin.** Dintre cele trei baloane militare cari au plecat Vinerea trecută din Köln la Homburg ca să facă onorurile familiei imperiei numai unul a ajuns acasă, căci unul s'a reîntors dela jumătatea drumului pe când balonul Zeppelin a suferit o catastrofă.

Fotografierile cu electricitate a lui

DAJKOVITS

Pe timp înourat și întunecos sânt cele mai acomodate.

== »Saspalota« în Oradea-mare — Nagyvárad.

fiind apucat de furtună balonul a căzut într-o ripă și s'a frânt în două. Motoarele s'au stricat și nici dintre aviatori n'au fost răniți.

— O bunică de 28 de ani. »Românul din America« ne aduce știrea că în orașul Richemond (Ind.) o domnișoară cu numele de Everett Parker s'a măritat la 13 ani. În acelaș an i-s'a născut o fetiță care acum e de 15 ani. Fata aceea s'a măritat după unul anume Charles Lave, și zilele trecute a dat viață unui copil frumos. Iată un spor adevărat american. De însemnat este că atât părinții, cât și părinții părinților tinereci perechi trăesc.

— Scandal la un concurs de aviațiune. În aviodromul spaniol din Durasozo s'au întâmplat ciocniri sângeroase între spectatori și gardiștii cari erau de strajă. Se anunțaseră două ascenziuni cu un aparat Blériot și unul Fahrman. Dar aceste au întârziat atât de mult că lumea și-a pierdut răbdarea și sărind peste baricade a dat năvală asupra garajului. Sergenții cari erau de strajă au fost împroșcați cu o ploaie de pietre. Atunci aceștia au scos tesacele și-au început să bată în mulțime. Mulți dintre spectatori, în urma învâlmășelii s'au ales cu mâinile și picioarele frânte. Pe urmă publicul i-a reușit să pătrundă la gară și dând peste aparate le-a sfărâmat bucățele.

x În atenția economilor! În mii și mii de gospodării erupe boala de porci și de vite. Această plagă poate fi încunjurată dacă ținem în casă mașina de măcinat a lui Kádár care poate fi minată și de un copil, fiind ușoară și astfel putem da vitelor întotdeauna porumb proaspăt pisat sau orice alte cereale, încunjurând prin aceasta bolonița vitelor și a porcilor. Mașina lui Kádár e cea mai bună și neîntrecută încă, se găsește numai în fabrica lui KADÁR GYULA din Nagyvárad, deci păziți-vă să nu cumpărați vr'o imitație proastă de răjiță, cărei nu-i luat nici un folos.

x Negustorii de piele și pantofarii cari vreau să stea în legătură cu o casă solidă de mărfuri textile, le recomandăm marele magazin de piele a lui Gyöngy Sándor din Budapesta III str. Tavasz I. Aci se găsesc orice piei comune și specialități din țară și străinătate, ca talpă prima calitate, orice articole pentru pantofari dar îndeosebi recomandăm fabricație de fețe de ghețe, care e recunoscută că ocupă primul loc în acest ram. Vinzare în cantități mari și mici. Prospește de prețuri se trimit numai referindu-vă la ziarul nostru.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiu de drojii și Rom. 10 doze în preț de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist în Cluj—Kolozsvár.

Cronica socială și artistică.

Petrecere în Teiuș. Curatorul bisericii gr. cat. din Teiuș invită la petrecerea cu joc ce va avea loc a 2-a zi de Paști, 2 Maiu n., în sala otelului »Leu« din Teiuș. Inceputul la orele 8 seara.

Concert în Timișoara. Reuniunea română de cântări din Timișoara-Fabrică invită la concertul urmat de danș ce va avea loc Sâmbătă, 7 Maiu n., în »Sala Berăriei« din Fabrică Timișorii (Gyártelep). Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Insoțirile sistem »Raiffeisen« ale sașilor din Transilvania.

D. Carol Wolf, directorul »Casei de păstrare« generale din Sibiu a ținut la 7 Aprilie a. c. în Budapesta la congresul regnicolar al insoțirilor

ungare o prelegere despre insoțirile săsești sistem Raiffeisen din Transilvania.

După o introducere, în care face o reprivire asupra motivului, care i-a dat impuls de a purcede la acest mod de organizație economică, ne spune că gândul dănsului a fost »de a instrui pe țărani din comunele rurale în insoțiri de sistem Raiffeisen și anume pe baza răspunderii solidară nelimitate, pentru ca ei prin înțelegerea extremă a puterilor lor, să și poată deschide posibile cât mai mari și prin aceasta să se întărească pentru scopurile lor cele mai înalte, pe cari le pot ajunge«.

În anul 1885 s'au înființat cele dintâi 4, iar în anul viitor alte 4 insoțiri, cari în 19 Iulie 1866 întrunite în adunare comună au pus piatra fundamentală pentru întrunirea insoțirilor de sistem Raiffeisen.

Numai cu încetul au prins rădăcini aceste insoțiri în comunele rurale, în anul 1888 au fost 12, în 1890 au fost 14 la număr, de aci încolo au mers în tempo mai repede înainte, urcându-se numărul în anul 1893 la 43, iar în anul 1909 la 147 și fiind azi înființate 155. În comunele rurale, în cari s'au înactivat astfel de insoțiri, cămătăria a fost huiduită, nu areori a fost mântuită de ruină totală câte o căsnicie țărănească multe curți țărănești și-au putut menține posesiunea »strămășească« și s'au putut întări prin acvirașe de posesiune nouă, prin mijlocirea acestor insoțiri.

Biroul central al insoțirilor, are afară de consulentul său de drept, mai mulți oficanți interni și revizori externi, cari toți au lucru peste măsură, pentru a ține în ordine mersul afacerilor insoțirilor ce aparțin la întrunirea comună pentru a sprijini ceace să clătină, iar puterea ce crește prin sfat și ajutor, să o îndrepte spre scopuri nouă.

Aceste insoțiri cu finea anulul 1908 au avut 6½ milioane coroane depunerii spre fructificare și au beneficiat de un împrumut de 3 milioane pe propriul lor credit, dispun de un fond de rezervă de 512.721 cor. și realizează un venit curat anual de 117.756 cor.

Starea insoțirilor săsești în Transilvania s'a sporit de la anul 1905 prin înființarea de insoțiri de conzum țărănești de cari sânt 41 la număr.

Aceste stau supt controlul nemijlocit al »Intrunirii centrale a insoțirilor de conzum«, firmă împrotocolată la judecătoria comercială, care supt conducerea unui director propriu al său și cu ajutorul mai multor oficanți cu pregătire și praxă comercială, îngrijește de procurarea marfei, de inventarizarea magazinelor de marfă de revizuirea mersului afacerilor și a manipulării.

În cadrul insoțirilor de sistem Raiffeisen se ține și o fovărășle de vin și pivniță, care îngrijește de adunarea vinului dela tovarăș și valori zarea lui în comun și 3 de asigurare de vite.

Insoțirile voiesc și vor și lux în cercul lor de acțiune îngrijirea pentru ridicarea bunei stări obștești.

Toate aceste insoțiri deosebite au scopul comun de a reține în țară puterile de lucru și cu ajutorul și al reuniunii de agricultură, ele stăruie pentru o mai rațională purtare a economiei, prin întrebunțarea invențiilor tehnice mai nouă în scopul lucrării mai intenzive a pământului mărind astfel puterea lui de producțiune.

Insoțirile de sistem Raiffeisen nu au de scop numai combaterea cămătăriei, ce în nenumărate forme să ivește și apărarea posesiunii țărănilor, ci prin răspunderea nelimitată și solidară a membrilor lor, care le deschide credit mare și izvoare de bani bogate, sânt într'o măsură mare chemate de a mijloci acordării noi de pământ.

Aceasta este mersul ideilor prelegătorului.

Noi cu organizația noastră economică stăm cât să poate de îndărăt.

Accentuez însă, că ne lipsește un Dr. Carol Wolf și un institut de bani mai mare, care să aibă simțul pentru această organizație, fără răvnă de câștig, voia de lucru și jertfirea de mijloace pentru ajungerea scopului.

Să sperăm că cu timpul vom găsi omul, care

să la în mână organizarea, și care va fi sprijinit de toți cei chemați, însă nu cu vorbe, ci cu fapte.

Un aderent al insoțirilor.

Adunarea generală constituantă a Progresului, insoțire pentru promovarea economiei, industriei și a comerțului la românii din Caraș-Severin.

După ce a premers conferințele prealabile dela 21 Martie și 3 Aprilie a. c. în care înțelegința din Caransebeș a desbătut proiectul de statute, la 8/21 Aprilie s'a ținut tot în Caransebeș adunarea generală constituantă a numitei insoțiri. La ora 11 a. m. prea on. domn preot Andreiu Ghidiu în numele convocătorilor salută adunarea și comunicându-i scopul și cele premerse, invită și adunarea se constituie președinte Andreiu Ghidiu, notar Iuliu Vuia, iar bărbați de încredere Dr. Nicolae Ionescu și Dr. Gheorghe Saleontui.

Proiectul de statute, după miciei emindări, să votează în întregime.

În scopul constituției, a adunarea esmite o comisiune candidatoare, constătătoare din preoții Eliseiu Dragalină și Ioan Popovici și învățătorii Iuliu Vuia și Măcsim Dalea; sedința să suspendă pe 10 minute.

Redeschizandu se sedința, referințele comisiunii Iuliu Vuia propune, iar adunarea aclamă de aleși pe On. D. Andreiu Ghidiu preside, Dr. Nicolae Ionescu v. presid. Iuliu Vuia secretar. Ioan Șușoiu casar, Aurel Moacă controlor, Iosif Balan econom, Dr. Gheorghe Sabontin fisc; iar de membrii în comitet: Nicolae Marin, Dr. Gheorghe Dragomir Pavel Jumanca, Aurel Nedici, Dimitrie Cârpan, Gheorghe Jumanca, Ellselu Drăgălina, Ioan Jucos Ioan Pojovicu, Gheorghe Cătană, Ion Radoi și Iosif Olariu.

Cea mai bună impresie a făcut asupra adunării binecuvântarea dată cauzei de întăritul episcop al văduvitei dieceze a Caransebeșului, prin înaltele orduri adresate părintelui protopop Andreiu Ghidiu. Fiind aceste părintești povețe un memento la adresa acelei inteligențe din Caransebeș, care a stat departe de aceasta salutară acțiune, o dăm în întregimea ei:

»Preacinstite părinte! Am primit și eu astăzi invitarea la adunarea constituantă a »Insoțirii pentru promovarea economiei, industriei și a comerțului« la românii din comitatul Caraș-Severinului și m'am bucurat mult văzând, că în orașul viitoare mele reședințe arhieralești se află un grup de valoroși fruntași români cari s'au hotărât a implânta fierul plugului lor în cel mai înțelenit și mai neglijat torea al vieții noastre publice.

Am și convingerea, că până când nu ne vom întări și valida tocmai pe terenele indicate de soțirea proiectată, vom rămânea un popor desconsiderat, cari impunem numai prin numărul nostru. Iară de altă parte numai ridicarea noastră economică ne poate mijloci un progres mai repede și mai vădit și în cele culturale. Aceste două lucruri se sprijinesc reciproc.

Rog deci pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze pașii fruntașilor iscăliți în »Convocator« și să vă ușureze a găsi și pe conveniții conducători specialiști al insoțirii, de cari până acum așa puțin avem. Dumnezeu să vă ajute.

Sibiu, 5 Aprilie n. 1910.

Dr. E. Miron Cristea m. p.
arhimandrit ales episcop al eparhiei Severinului.

Adunarea — la propunerea presidiului — dă expresiune omagiilor sentimente de fiască venerațiune și iubire prin nesfârșite urale de »să trăiască« și aclamând pe Ilustritatea sa de primul membru onorar al insoțirii, autorizează biroul ai comunica aceste.

La cererea preotului Eliseu Dragalina, secretarul Iuliu Vuia explică pe înțelesul poporului rostul acestei insoțiri.

La propunerea preotului Ioan Bozovici, adunarea însărcinează comitetul a solicita sprijinul tuturor factorilor și corporațiunilor în interesul insoțirii.

Gulere și manșete mai frumos curățeste fabrica de spălat cu aburi — —

UNIÓ

Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102. Telefon Nr. 395. — —

Lucrările din provință dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

Fiind eshaureată ordinea de zi, președintele mulțumește celor prezenți pentru interesul arătat cauzei și îi invită a conlucra pentru prosperarea acestei instituțiuni importante.

Cu bucurie constatăm că preoțimea și învățătorimea și au făcut datorința. Intre preoți am remarcat pe: Eliseiu Dragalina, Gheorghe Popoviciu, Ioan Popoviciu, Patrichie Rădoiu, Pantelemon Domil, Adrian Iancovici, Nichifor Lazar, Romul Zurchescu și Ioan Imos. Învățători: Iuliu Vuia, Ioan Rădoiu, Gheorghe Frana, Grigorie Lața, Pavel Zurchescu, Solomon Bistrea, Maxim Dalea, Iosif Suba, Gheorghe Catana, Pavel Zumanca și Amos Tulea.

Bună impresie a făcut la conferințele anterioare prezenta d-lor Nicolae Marin, Iosif Stoiene, Nicolae Zumanca, Dr. Nicolae Ionescu, Aurel Moaca, Dr. Dimitrie Cioloca, Dr. Gheorghe Sabonțiu, Ion Susoiu, Anton Seguens, Spiridon Șandru singurul preot din centru în conferințele anterioare, Ștefan Jian, Traian Ionuș, Vasilie Soichița, Achim Miloia, Gheorghe Noaghea, Ștefan Otonoga, Cornel Sanjoan, Dr. Aurel Mihaescu și a altor intelectuali, măestrii, comercianți și economi.

Este timpul suprem, ca în inimile intelectualilor noștri din Caransebeș și jur să se sălășuiască dragostea de jertfă pentru interesul obștesc al neamului. Au nu văd acei intelectuali cum comerțul românesc odinioară înflorit în Caransebeș, azi a dispărut cu desăvârșire; au nu văd cum întreprinderile economice străine ridică palate din exploatarea poporul nostru. Au nu vede clerul nostru central, ca azi mâne vom avea la Caransebeș episcop fără credincioși, dacă nu vom năzui a înainta industria și comerțul în popor.

Dorim să se știe, ca acela care numai în cadrul strict al oficiului lor tind aș implini datoria, iar de interesele obștești ale neamului inimă nu au, nu sânt membrii folositori ai bisericii și neamului și ca atari nu au îndreptățirea a trăi din sudoarea neamului de ei uitat.

Să lăpădam ori și ce considerații și să ne unim cu toții pentru regenerarea economică, industrială și comercială a neamului.

Cei buni și conștiinți înainte, voi veți binemerita de neam. *Amicul poporului.*

Plata grânelor din Aradul-Nou

26 April 1910.

Am avut iarăși ploaie, care ne-a venit de prisos, nu ne-a adus însă nici o pagubă în sămănături. Din țara întregă sosesc cele mai bune vești despre starea sămănăturilor și dacă intemperii mari nu le vor strica nici de aci înainte, vom avea o recoltă bogată cum de mult nu s'a pomenit.

S'a vândut azi:

grân 300 mm.	10.50—	11.—
orz mm.	6.—	6.10
ovăș mm.	6.50—	—
secară mm.	7.50—	—
păpușol 500 mm.	5.30—	5.35

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 2 Aprilie 1910.

Prețul cerealelor după 100 [kg] a fost următorul:

Orza nouă

De Tisa — — — — —	26 K. 90
Din comitatul Albei — —	27 » 05
De Pesta — — — — —	26 » 80
Bănățianesc — — — — —	26 » 40
De Bacica — — — — —	26 » 40
Secară de calitate I. — —	16 » 80
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75
Ovăș de calitate I. — — —	14 » 90
Oncuruz — — — — —	11 » 70

BIBLIOGRAFII.

A apărut în editura librăriei Ciurcu, Brașov: Procent, Promil, interese, și Teoria conturilor curente, ediția a II-a de I. C. Panțu, profesor la școala superioară de comerț, o carte de specialitate în extensiune de I—IX × 160 pagini, octav mare. Prețul este 3 coroane. Se recomandă funcționarilor de bancă, membrilor din direcțiune, cenzorilor, preoților și învățătorilor noștri și tuturor, cari au de a face cu băncile și cu casele de păstrare. Se poate procura prin orice librărie sau direct dela librăria Ciurcu sau A. Mureșianu din Brașov.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:

»Avel tragedie din popor« în 4 acte și 2 tablouri, după un manuscris găsit a 1 coroană plus 5 fil. porto.

Dimitrie Onciul: »Românii în Dacia Tralană« până la întemeierea principatelor (Chestia română) à 1 cor. + 10 fil. porto.

Proza ediția II-a de V. Alecsandri Cor. 2.—
Mormântul unui copil ed. II-a de M. Sădoveanu Cor. 2.

Din bibliotecă Minerva:

Nr. 73 *Suflete stinghere* de L. Marlan 30 fil.

Nr. 74 *Conovalow*, de Maxim Gorchi 30 fil.

Nr. 75 *Siberiana* de Xavier de Maistre 30 fil.

Din bibl. teatrală:

Nr. 9 *Electra*, tragedie în 5 act. de Sofocle 35 fil.

»Viața Rom.« Nr. 1 și 2 à 2 Cor.

»Luminișuri«, poezii de A. Stavri à 2 Cor.

»Schife și amintiri« de D. D. Pătrășcanu à 2 cor.

»Viforul«, dramă în 4 acte de B. Delavrancea Cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Povestiri alese de Ion Dragoslav Cor. 0.55 plus 10 fil. porto.

I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din

călătorie » 2.—

Dr. E. Babeș: Diagnoza » 3.—

A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă

(op. premiat) » 1.50

A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. » 1.60

» » » v. III și IV. » 1.—

Isidor Ieșan: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent . » 1.50

Din valoroasele cărți ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică cor. 1.—

Chestiuni din dreptul și istoria bis. române unite, partea I cor. 2.—

partea II-a cor. 1.50

Discursuri; Autonomia bisericească; Diverse cor. 5.—

Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria. cor. 3.—

Mitropolitul Sava Brancovici . . . cor. 1.50

Amintirea lui T. Cipariu cor. —.50

Björnsterne Björnson, Veselul ștregar, trad. de N. D. Ciotorî. Prețul cor. 1.50.

M. Eminescu, Articole politice. Pr. 80 bani.

A. Mirea, Caleidoscop, v. II. Pr. cor. 1.50.

H. Balzac, Moș Goriot, trad. de R. Baltag, pre cor. 2.—

E. Lovinescu, Viața și opera lui Grigor. Alexandrescu, pr. cor. 2.—

P. Cerna, Poezii, pr. 2.—

Radu Rosetti, La capătul pământului. Note din călătorie, pr. cor. 2.—

Em. Gârleanu, Nucul lui Odobaş, pr. cor. 1.50.

Gustave Flaubert, Doamna Bovary, trad. de L. Daus, pr. cor. 2.—

D. Negru, Cum ne naștem, Cum trăim, Cum murim, Știință popularizată, pr. cor. 2.—

Petru Dulfu, Căntece și povești. Prețul Cor. 1.50.

In amintirea canonicului Augustin Bunea. Articole și alte semne de durere ale neamului cor. —.50

Din »Biblioteca teatrului Național« au apărut n-rele: 6. *Diavolul*, de Fr. Molnar. Prețul —35 bani, — 7. *Ultimul vlăstar*, de N. Panade Prețul 35 bani și 8. *Prostul*, de L. Fulda. Prețul 50 bani.

Din »Biblioteca Minervei« a 30 bani au apărut n-rele.

63. V. Caraivan — Domnița Ilina.

64. Nuvele italiene.

65. A. Theuriet — Prăvălia la dol crapi.

66. E. Zola — Cum mor oamenii.

67. I. Turghenieff — Intâia iubire.

68. A. de Amicis — Din împărăția iubirii.

69. E. Theuriet — Nuvele.

70. H. Taine. — Despre natura operelor de artă.

71. H. Murger. — Balade.

72. A. Gorovei. — Dăftinele noastre id nuntă.

73. S. Masian. — Suflete stinghere.

74. Maxim Gorchi. — Conovalow.

„Impresii de teatru din Ardeal“

de Zaharie Bîrsan.

Prețul 2 coroane.

plus 20 fileri porto.

Tot dela librăria noastră se mai pot procura recvizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a. scrieri complete, romane, nuvele, poezii traduceri călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto. poștal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria »Tribunei«, Arad str. Deák ferencz 20.

Poșta Redacției.

Dr. L. Gh. Regretăm că din lipsa de spațiu am fost nevoiți să reducem proporțiile raportului ce ni-s'a trimis.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficiali
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Medic român în Karlsbad.

Dr. ENEA NICOLA

KARLSBAD,

Haus Feigenbaum, vis à vis de Mählbrunn.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare economică și acasă, mașină excelent orzul, grâul și grâul, se învârtă cu mâna, pe tera încă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut pe lângă garanția și numai într-o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu mânat cu puterea ori cu mâna, de aplica mașina de îmblățit ori de sine stătătoare aparatele să se întrebe.

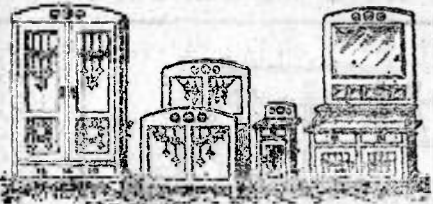
Kádár Gyula

Fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE (Nagyvárad) Vilánytelep mellett.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine **mobile**

pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde de oțel pentru paturi și site etc. în

Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4.
Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

1 m. de sîrmă pentru gard dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a execuțiunii bune concurează cu orice fabricate de acest solu. — Serviciu conștiințios. Prețurile mele sunt cele mai ieftine.

Cu prospecte și cu catalog de prețuri servesc gratuit.

Să fim atenți la firmă!

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lîngă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

SLEPÁK A.

orologier, aurar și gluvaerglu în

Marosvásárhely, Széchenyi-ter nr. 43.

Mare depozit de tot felul de orloage de buzunar, de părete, atrnătoare precum și tot felul de gluvaericele de aur și argînt. Reparări de orloage și gluvaericele se efectuează prompt.

Gluaere vechi de aur și argînt le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.

100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.

100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrice, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de partea de sus a ghetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pe al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

Distins cu diploma de recunoștință în anu 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

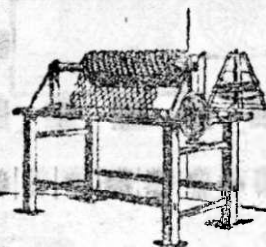
atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut PFAFF de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solvi și în rate.

Gramofoane și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphazon. Telefon nr. 459. — Preț curent gratuit. —

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabriică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco. Premiat la 6 expoziții.

- Anteprișă pentru 'nvăratie. -
ILIE ȘTEFLEA, blănar SIBIU
Nagyszeben, Grosser - Ring 18.

Am onoare a atrage atenția on. public asupra anteprișei mele de îngrijire și asigurare :
contra pagubei molilor aranjată după modelul celor din capitală. —

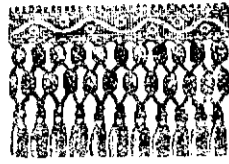
Primesc pentru îngrijire peste vară pe lângă garanție halne de valoare, blăni, perdele, covoare, ș. a.

Acestea vor fi reparate în atelierul propriu și se vor înapoi fără greș — —

— La cerere trimitem după ele acasă. —
Magazinul e asigurat contra focului și spargere.

NAGYIVÁN ANTAL găitănar
SEGHEdin—SZEGED, Zrinyi-utca 2.

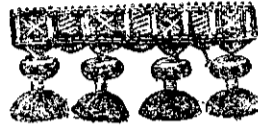

Am onoarea să aduc la cunoștința p. t. public că mi-am asortat atelierul conform cerințelor moderne și sunt în plăcută poziție ca să pot susține concurența cu ori-ce fabrică din capitală, îndeosebi

atrag atențiunea asupra :

împletiturilor, ciucurilor și decorațiilor pentru mobile și prapori, de asemenea ori-ce ciucuri, decorații, masturi și găitane pentru uniforme de gală în cea mai splendidă execuție. —

Vanzătorilor li se dă rabat. Informațiuni prin scrisori la cerere se dau îndată. Comandele din provincie se execută repede și pr.

Fond. în a. 1860.

NÁDER J.

măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente cuțite de buzunar cu tăis englez și Solingen, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a. cuțite pentru curățitul legumelor, pentru tălatură prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cârnățari, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri : mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, prețuri și articole mănuitoare. — Recvizite de masă din Alpacca și pafon, de prima calitate. — Ori-ce reparații de bransa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă prețurile cele mai moderate. —

In atențiunea damelor !
S'a isprăvit cu fața urâtă!
Alifa americană contra petelor.

E cel mai bun, dur și nestricăcios remediu contra petelor, a phitriadișului și a tuturor necurățiilor din față. E singurul remediu neîntrecut încă, recomandat de mai multe celebrități medicale, pentru curățirea de pe, phitriadiș și ephelides. În străinătate se expoartă en-gros.

Un borcan costă 2 cor. și porto postal 20 fileri.

Se găsește exclusiv la **Molnár János** — Farmacie la Dubul Sfânt în Szombathely, Főter 42 Tr.

: Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA“

cereți în toate hotelurile
cafenelele și ospăfăriile.

KRAUSZ HENRIK

Budapest, IV, Veres Pálné-u. 40.

Trimite mașini de prima calitate SINGER pentru 30 fl. cu suveică centrifugată 40 fl., mașini de cusut centralbabin 45 fl., mașină de cusut cu 6 sertare și suveică în roată pentru 55 fl., mașini centralbabin cu suveică capitară pentru 65 florenți. —

Biciclete cu totul noi 50 fl., cu frână liberă 60 fl., de asemenea mașini industriale foarte ieftine, cu bani gata.

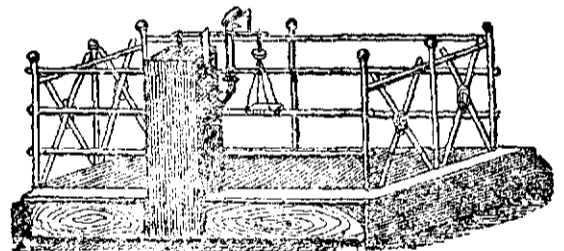
Vanzătorii au scadență la preț, prospecte la doină se trimit gratuit și fr. Serviciu conștințios.

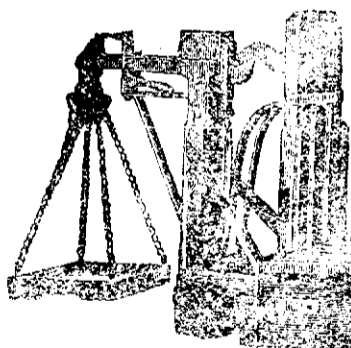
Prima fabrică de cumpene
și greutăți din Brașov.

PAUL WIDMANN

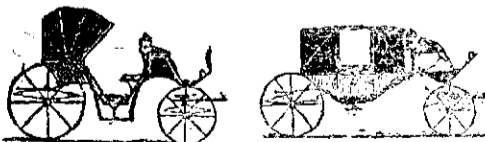
Brașov-Brassó,
Korház-u. 62.

Recomandă tot-felul de :
cumpene și cântare, balanse-zecimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți cu prețurile cele mai moderate. - Serviciu conștințios.

Se primesc reparații și autenticări din nou.

Urmașul lui P. SORS

FRANZ AGNICSEK

Temesvár-Fabric, Dreikönig-G. 30—32.

Iși recomandă atelierul său pentru ori-ce fel de

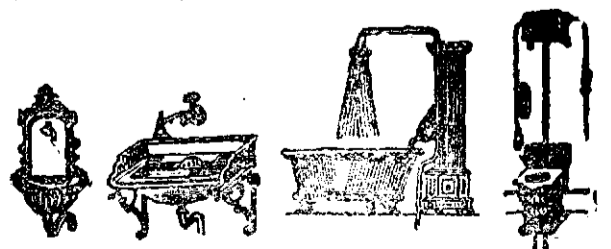
trăsuri și eurolărie

pe lângă prețurile cele mai ieftine. Ori-ce reparații la trăsuri noi și vechi se efectuează repede și prompt.

ATENȚIUNE.

Primesc orice lucruri de tinichigiu ș. a. : învelirea coșerilor, turnurilor, teraselor, instalări de apeducte, aranjarea cabinelor de baie, — latrine și canale, de asemenea și orice lucru aparținător acestui ram ; imbinări de canale și curățirea lor, etc. etc.

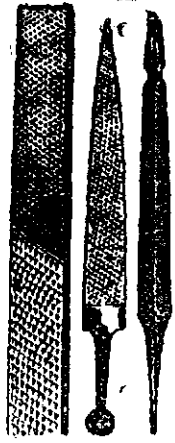
Toate aceste lucruri se efectuează solid și foarte ieftin.

AVIS!

Pentru arhitecți și antreprenori e tot aici depozit de var de Vlădeni, stins și nestins, să vinde în cantități după trebuință și foarte ieftin. Cu deosebită atenție :

Max Ruck, tinichigiu, instalator în Nagyszeben, Heiden-gasse 9.

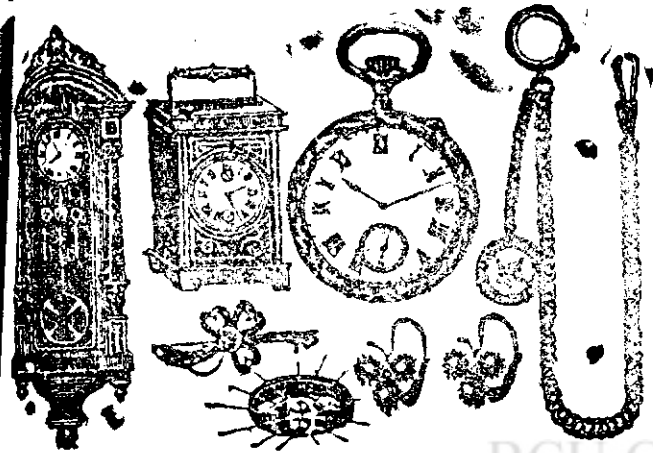
● **STEIN MIKLÓS** ●

fabrică de tăiat pile
Oradea mare — Nagyvárad.
Fabrica: Damjanics-u. 30. — Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comer-
ciantilor atelierul său de tăiat
pile bine aranjat, unde se pregătesc
pile mici și mari din oțel vărsat
de prima calitate etc. Primește spre
scobire pile mici și mari vechi cu
prețuri ieftine.

OSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

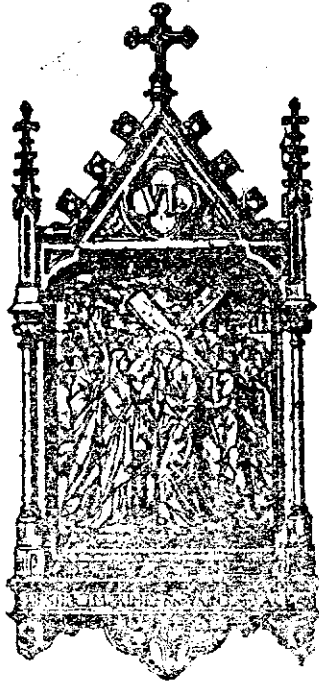

Cea mai ieftină
sursă de cumpăra
a totfelul de oro-
loge de buzunar
și de părete și oro-
loge deșteptă-
toare, precum și
artificii optici.

Prăvălie de o-
biecte de aur și ar-
gint signate oficios.

Inele de logod-
nă după măsură.

Toate lucrările
de brânșă aceasta
se execută cu spe-
cialitate, garanță și
cu prețuri ieftine.

Primul institut sudungar de auritură artistică
a lui **E. I. SPANG**

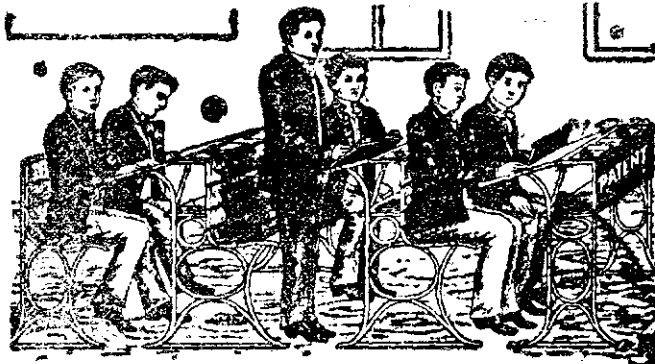
sculptor și auritor
TEMESVÁR - Erzsébetváros
strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia
de aur în București, și cu alte medalii de ar-
gint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

— **iconostasuri, altare** —
amvoane, jertfelnicuri, —

primește renovarea și aurirea iconostaselor
vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a am-
voanelor, precum și a tot felul de lucrări în
— — — brânșă aceasta. — — —

Cele mai moderne
mașini mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

ROTH JÓZSEF

măestru de sculptură în piatră,
Segesvár, Seilergasse

Recomand on. p. t. public depozitul meu bogat și
bine asortiat de

Monumente de morminte,
din diferită marmoră granit, syenit,
labrador și piatră tare de arină, etc.
cu prețurile cele ma. moderate.

Mai deaparte mă recomand pentru executarea a tot
felul de lucruri de zidărie, ce cad în brânșă mea.
Schite și preliminar de spese stau fr. la dispoziție.

Fondată în 1885.

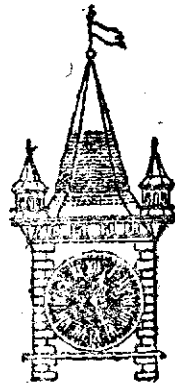
Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de clasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Prăvălia: V., strada Váci nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și ga-
ranție de mai mulți ani clasornice
de turn, școli, castele și cazarme,
primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în
persoană, prospect face gratuit și trimite
porto-franco ori cui.

≡ **LIMONATA KRISTÁLY** ≡

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod
purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru
turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în
escursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în
orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu
orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește
— — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTESZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Nou atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 26.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștință on. public, că mi-am deschis **nou atelier de fotografiat** în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după cerințele timpului modern, provăzut cu cele mai noi mașinării stă la dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografii protalbin, lucii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint-brom. — Recomand în deosebi speciile mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regnicolară am fost distins cu medalia de aur. — De altcunem pregătesc și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și moderne.

Atelierul e deschis și în duminică și sărbători.

Cu deosebire stimă:

Csizhegyi Sándor, fotograf.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptor și meșteru piatră,

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate propriu zis: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszében, Flescher gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárád.

Telefon Nr. 135.

Telefon Nr. 135.

J. GELLER

giuvaergiu.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 14.

Mare magazin de:

Ciasornice de buzunar și <<<<

>>>> **obiecte din argint veritabil.**

ZOMBOR SANDOR

ortoped și fabricant de instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am deschis în **Oradea-mare—Nagyvárad Uri utca nr. 26,** un atelier pentru instrumente medicale,

conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de brânșă aceasta și primesc și repararea, — ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese pentru

operație și pentru examinare, du apuri pentru instrumente speciale și de legat, precum și membre artificiale mașini orthopede pentru umblat și pentru îndreptarea corpului, etc. corsete artificiale ș. a. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios. —

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII

SOCIETATE PE ACȚII

Fondată la anul 1887.

Centrala în Arad, calea Archiducelui Iosif No. 2. (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar 1.200,000.— Cor.

Fond de rezervă 1.100,000.— Cor.

Depuneri spre fructificare 8.500,000.— Cor.

Circulațiunea anuală 200.000,000.— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocate pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după starea casei, să plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.